



ƠN ĐỀN NGHĨA ĐÁP


Niềm-Tin

Dề-cập đến những tinh-hoa của con người có tâm-hồn lương-hảo và lòng nhân-ái, văn nhân Vanvenargues có lần đã nói như vậy, “*Những người có tâm-hồn lương-hảo, hễ gặp dịp đền ơn thì không khi nào bỏ qua.*” Có lẽ câu chuyện dưới đây sẽ phản-ảnh được một phần nào về tư-tưởng của văn hào Vanvenargues.


 Một tên ăn-trộm ở tại Equatorial Guinea, Phi-Châu, đã lén vào nhà của một thiếu-phụ nọ, hấn ta dự-định sẽ dọn sạch đồ-đặt trong nhà rồi rút lui một cách gọn-gẽ, tuyệt-đối không để lại một dấu tích sơ-hở nào cả. Nhưng bất ngờ người chủ và một người bạn trở về nhà bất thình-linh, cho nên hấn ta vội-vã chui lên rầm thượng ản núp. Trong lúc hồi-hợp theo giới động tịnh, qua khe hở nhìn xuống nhà bếp, hấn trông thấy người bạn của chủ nhà có ý gian-xảo vì y-thị đang bỏ thuốc độc vào nồi đồ ăn đang nấu. Lòng nhân-ái của hấn ta nổi dậy đến nỗi hấn quên cả đến mình là người ăn-trộm, tên ăn-trộm liền đột-xuất xuất-hiện, khiến cho y-thị hoảng-hốt và bỏ chạy ra khỏi nhà. Đến khi nữ chủ-nhân biết được đầu đuôi sự việc, liền ôm chầm lấy tên trộm cảm ơn rớt-rít, và sau đó bà ta tặng hết toàn bộ đồ-đặt mà hấn ta toan sẽ lấy trộm. Bà lại còn gọi xe taxi chở đồ giúp cho hấn ta nữa!

 Đã là một tên trộm-cướp, mà lại còn có chút lòng nhân-ái, khi nhìn thấy mưu-đồ ác hại của người bạn của chủ nhân, liền xuất-hiện kịp thời, làm cho âm-mưu kẻ ác bại-lộ và bỏ chạy, quả thật là một nghĩa-cử và hành-động đáng khen thưởng. Càng đáng kính-phục hơn nữa là tên ăn-trộm can-dảm xuất đầu lộ-diện, trong lúc anh ta là một tên đạo-chích có mưu-toan đang ở tại hiện-trường. Sơ-đĩ hấn ta làm được cái điều như thế, vì tâm-hồn còn có được chút lương-hảo. Còn nhân-vật bỏ thuốc độc trong câu chuyện chính là bạn của chủ nhân. Đã là bạn, là thân, sao lại hại kẻ thân và người bạn của mình? Thật là người “*Lòng lang dạ thú*”. Nếu so với tên sinh sống về nghề ăn-trộm, thì nhân-vật đóng vai-trò là bạn của chủ-nhân, chúng ta phải xếp

vào hạng người thú máy trong xã-hội đây? Cho dù bà ta là người trí-thức cao đến mức-độ nào, hoặc bà ta có nghề-nghiệp sáng giá đến đâu trong xã-hội đi nữa, mà bà ta không có đạo-đức, lợi-dụng tình-nghĩa bạn-hữu, phản phúc bạn mình, là con người gian-ác, xã-hội sẽ nguyên-rửa như đã nguyên-rửa Giu-đa Ích-ca-ri-ốt - kẻ đã phản thầy mình trong Thánh Kinh. Đúng như lời Chúa phán dạy, “*Kẻ ác dẫu có được ơn, cũng chẳng học sự công-bình; song nó sẽ làm điều ác trong đất ngay thẳng, và không nhìn xem uy-nghiêm của Đức Chúa Trời*” (Ê-sai 26:10). Còn tên đạo-chích kia, tuy có mưu-toan ăn-trộm, nhưng không có mưu-toan hại người, và còn có tâm-hồn lương-hảo cứu người.

 Nữ chủ nhân trong câu chuyện, khi được biết cử-chỉ và hành-động nhân-nghĩa của tên ăn-trộm, bà ta cảm ơn rớt-rít, và tặng hết đồ-đặt trang-trí trong nhà cho con người có lòng nhân-ái đó, lại còn kêu xe taxi chở đồ cho người ơn nữa, quả thật là một nghĩa-cử quá tuyệt-vời! Trên đời có được bao nhiêu người, “*ơn đền nghĩa đáp*” như thế? Chỉ tiếc rằng, số người biết “*ơn đền nghĩa đáp*” có quá ít, trong khi đó, có quá nhiều người lấy “*ơn báo oán*”!

Có người bảo rằng, lắm khi người ta mang ơn quá nhiều nên tự-ái, thay vì “*ơn đáp nghĩa đền*”, họ bội-phản và ngoảnh mặt. Sử xưa có chép rằng, Đổng-Trác đánh giặc Huỳnh-Cân bị thất-thế, nên bỏ chạy trốn chết. Thấy vậy, ba anh em Lưu-Bị, Quan-Vũ và Trương-Phi ra tay chặn bọn Huỳnh-Cân lại, rồi đánh cho một trận toi-bời, giải-vây cho Đổng-Trác, Đổng-Trác thoát chết, bèn hỏi: “*Ba ông là ai vậy?*” Lưu-Bị trả lời một cách khiêm-tốn: “*Chúng tôi là thường dân.*” Đổng-Trác phóng đôi mắt nhìn một cách khinh-bĩ, rồi đuổi cả ba người đi chỗ khác chơi, không một lời “*ơn đền nghĩa đáp*”

 Lần khác Đổng-Trác bị các chư-hầu nổi loạn gây chiến, Huê-Hùng được Đổng-Trác sai đi dẹp giặc. Viên-Thiệu sai nhiều tướng-lãnh ra đối-